Talousvaliokunnalle

4.10.2022

Polttoainetukea koskevan hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä (HE 92/2022, TaVM 15/2022, ev 83/2022) viime kesäkuussa eduskunta edellytti, että valtioneuvosto laatii pikaisesti hallituksen selvityksen ja tarvittaessa esityksen siitä, onko varatun määrärahan puitteissa mahdollista tukea niitä polttoöljyä käyttäviä toimijoita, joille esityksen kuljetustuki ei tällä hetkellä kohdistu.

Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä polttoainetuen muuttamisesta on kyse juuri tästä tuen laajentamisesta polttoöljyä käyttäville toimijoille, jotka ovat käytännössä työkonealoja. Työkoneella tarkoitettaisiin moottorityökoneita ja moottorityökoneiksi varusteltuja traktoreita sekä auton alustalle rakennettuja työkoneita laissa ja sen perusteluissa tarkemmin kuvatulla tavalla. Tuen piirissä olisivat myös esimerkiksi satamissa tai terminaalialueilla käyttävät lastinkäsittelykoneet kuten terminaalitraktorit, pyöräkuormaajat, trukit, lukit ja kurottajat. Työkoneena ei kuitenkaan pidettäisi käsiohjattavaa tai prosessin kiinteäksi osaksi asennettua työkonetta. Tuen piirissä eivät myöskään olisi ruohonleikkurit, lumilingot, aggregaatit eikä polttoöljyn lämmityskäyttö.

Arvion maksettavan tuen määrästä laissa ehdotetulla tavalla on noin 12 miljoonaa euroa. Tällöin polttoainetukeen alun perin varattu 75 miljoonaa euroa kattaisi tämänkin. Arviota jossain määrin vaikeuttaa, että toisin kuin kuljetusalalla, työkoneista ei ole olemassa kattavia rekistereitä, joten arviot on tehty polttoöljyn viime vuosien käyttömäärien perusteella. Tukikausi ajoittuu kuten polttoainetuessa helmi-huhtikuuhun 2022 ja tuen suuruus on polttoainetuen tavoin 5 prosenttia työkonekäytön polttoöljykustannuksista. Tuen konsernikohtainen maksimimäärä on 400.000 euroa ja pienin maksettava korvaus 250 euroa.

Oikeusperustana sovelletaan EU:n komission tiedonantoa valtiontukitoimenpiteitä koskevista tilapäisistä kriisipuitteista talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen ja tämän nojalla annettua, Suomen tukiohjelmaa koskevaa EU:n komission päätöstä. Lakia ei sovellettaisi maatalouden alkutuotantoon, kalatalouden tai vesiviljelyalan yritystoimintaan eikä luotto- ja rahoitustoimintaan. Valtiontukiviranomaisena toimisi kustannustukien ja polttoainetuen tapaan Valtiokonttori. Laki tulisi voimaan 1.11.2022 ja tukitoimet aloitettaisiin mahdollisimman pian.

Lopuksi vielä pari lausuntovaiheessa esille noussut asia. Lausuntokierrokselle olleessa luonnosversiossa esitetty polttoöljyn tukiprosentti oli huomattavasti korkeampi (14 prosenttia) kuin lopullisessa esityksessä ja se olisi ollut myös huomattavasti korkeampi kuin polttoainetukilain 5 prosenttia. Asiaa selvitettäessä päädyttiin kuitenkin sille kannalle, että talousvaliokunnan lausuma tarkoitti polttoainetuen laajentamista polttoöljykäyttöön, ei uuden tukitariffin määrittelyä. Tästä syystä päädyttiin esittämään samaa 5 prosentin tukitasoa kuin dieselin osalta.

Työkoneiden määrittely ei asiaa koskevan tarkemman lainsäädännön puuttuessa ole yhtä selkeää kuin kuljetusalalle suunnatun polttoainetuen osalta. Kuten HE:n yleisperusteluista ilmenee (luku 2.1.), tuen piirissä olisivat myös traktorit. On käynyt kuitenkin viime hetkellä ilmi, lakiesityksen 3 a §:n muotoilu ja siinä oleva viittaus polttoainemaksulakiin aiheuttaisi traktoreiden poistumisen tuen piiristä miltei kokonaan. Koska tämä ei ole ollut valmistelun tarkoitus, ehdotamme vielä 3 a § 2 mom täydentämistä loppuun tulevalla lauseella ”traktoreissa käytetty polttoöljy olisi kuitenkin tuen piirissä”.

Mikko Huuskonen

Teollisuusneuvos, OTT, dos.

Innovaatiot ja yritysrahoitusosasto

Työ- ja elinkeinoministeriö